

МОДЕЛЬ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЦІЛЬОВОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Васильєв В. Т.,

*аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики,
Національна академія державного управління при Президентові України,
м. Київ*

Розглянуто модель та методику формування цільової функції державного управління у сфері міграційної політики на державному та регіональному рівнях, які дають змогу оцінювати поточний рівень ефективності державної міграційної політики у вибраних сферах у межах від 0 до 1 і тим самим більш обґрунтовано готувати управлінські рішення щодо її реалізації в Україні та в окремих її областях в умовах децентралізації.

Ключові слова: державне управління, міграційна політика, ефективність міграційної політики, цільова функція державного управління, методика формування цільової функції.

Vasiliev V. T.,

*Postgraduate Student at the Department of Social and Humanitarian Politics,
NAPA, Kyiv*

MODEL AND TECHNIQUE OF FORMATION OF THE TARGET FUNCTION OF THE STATE ADMINISTRATION IN THE FIELD OF MIGRATION POLICY AT THE NATIONAL AND REGIONAL LEVELS

It is considered the model and technique of formation of the target function of the state administration in the field of migration policy at the national and regional levels, which allow to evaluate the current level of efficiency of the state migration policy in the selected areas in the range from 0 to 1 and thus more reasonably prepare managerial decisions regarding its implementation in Ukraine and its specific regions in terms of decentralization.

Key words: state regulation; migration policy; effectiveness of migration policy; functions of the state migration policy; the technique of formation of the target function.

Україна вже досить тривалий час переживає соціально-політичну кризу, що проявляється у високому рівні соціально-політичної нестабільності у внутрішньому житті держави, порушенні міграційного балансу, високому рівні нелегальної міграції, неконтрольованому витоку за межі держави різних категорій працездатного населення. Усе це негативно відбивається на забезпеченні сталого розвитку країни. Поглиблюється демографічна криза, спостерігається усталене зменшення загальної чисельності населення, приток і транзит нелегальних мігрантів з інших країн, нелегальна міграція за кордон наших співгромадян, чимало з яких позбавлено можливості користуватися правовим захистом держави, що деструктивно впливає на забезпечення національної безпеки України та на її міжнародний імідж.

Загальна проблема підвищення ефективності державного управління у сфері міграційної політики є предметом нашого розгляду в цій статті.

Усунення основних із зазначених вище негативних явищ можливе, зокрема, за рахунок створення Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами на державному та регіональному рівнях, що і визначає актуальність цієї публікації.

Згідно з Концепцією розвитку сектора безпеки і оборони України [4], розвіток Державної міграційної служби України планується здійснити шляхом підвищення ефективності виконання покладених на неї завдань та запровадження сучасних прозорих процедур надання якісних послуг, подолання внутрішніх негативних явищ, а також реалізації державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, проте ані інформаційні технології та системи, ані вимоги до них, за допомогою яких можна було б автоматизувати ці процеси, у Концепції не визначено.

У Пояснювальній записці до проекту Закону України “Про засади державної міграційної політики України” [9] йдеться про напрями державної міграційної політики України та невідкладні заходи щодо підвищення ефективності державного управління в цій сфері, але про необхідність та доцільність створення цілісної системи такого управління в умовах децентралізації в документі не сказано.

Метою статті є розроблення моделі та методики формування цільової функції державного управління у сфері міграційної політики на державному та регіональному рівнях.

Державна міграційна служба реалізує міграційну політику в чотирьох царинах [10]. Для кожної з визначених царин у проекті Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 р. визначено конкретні цілі. Для оцінювання ефективності реалізації цих цілей автор пропонує відповідну систему показників (стаття з запропонованою системою показників на цей час перебуває у видавництві) [2].

Аналіз завдань, визначених для кожної сфери, дає змогу сформулювати інтегральну цільову функцію (ЦФ) державного управління в царині міграційної політики так:

держава спрямовує свої основні зусилля на формування та реалізацію державної міграційної політики, яка б позитивно впливала на забезпечення соціально-політичної стабільності в державі, стимулювала сталий соціально-економічний розвиток країни, сприяла уповільненню темпів депопуляції, забезпеченню потреб економіки в робочій силі на державному та регіональному рівнях, відповідала міжнародним стандартам і міжнародним зобов'язанням України з урахуванням виконання вимог щодо забезпеченості ресурсами на рівні не нижче мінімально необхідного.

Державна міграційна політика повинна забезпечуватися узгодженими діями усіх елементів сектора безпеки й оборони при координаційній ролі Ради національної безпеки і оборони України (РНБОУ) шляхом реалізації комплексу заходів організаційного, нормативно-правового й інформаційного характеру у вибраних сферах [10].

У формалізованому вигляді сформульовану ЦФ може бути подано моделлю (функціоналом) як інтегральну згортку часткових цільових функцій за визначеними сферами [1, т. 1]:

$$E_{рдмп}(t) = F\{ (E_{мм}(t) \geq E_{ммпор}(t) \circ E_{лм}(t) \geq E_{лмпор}(t) \circ E_{нм}(t) \geq E_{нмпор}(t) \circ E_{мз}(t) \geq E_{мзпор}(t), t \} \geq E_{одмп}(t),$$

де $E_{рдмп}(t)$ – поточний рівень ефективності державної міграційної політики (ДМП);

$E_{одмп}(t)$ – порогова (мінімально допустима) ефективність ДМП;

$E_{мм}(t)$ ($E_{ммпор}(t)$) – ефективність (порогова ефективність) ДМП у сфері міграції та мобільності мешканців України;

$E_{лм}(t)$ ($E_{лмпор}(t)$) – ефективність (порогова ефективність) ДМП у сфері легальної міграції в Україну;

$E_{нм}(t)$ ($E_{нмпор}(t)$) – ефективність (порогова ефективність) ДМП у сфері запобігання нелегальній міграції;

$E_{мз}(t)$ ($E_{мзпор}(t)$) – ефективність (порогова ефективність) ДМП у сфері міжнародного захисту;

t – час оцінювання;

\circ – знак згортки.

У моделі враховуються обмеження, що не мають перевищувати допустимих [5; 7; 8; 12]:

- рівня соціально-політичної стабільності;
- річного приросту ВВП;
- річного темпу депопуляції;
- показників безробіття на державному рівні;
- показників безробіття на регіональному рівні.

Модель будується також з урахуванням:

- що законодавство з питань міграційної політики відповідає міжнародним стандартам і міжнародним зобов'язанням України;
- що міграційну політику на державному та регіональному рівнях забезпечено ресурсами не нижче мінімально необхідного рівня.

Порогові рівні ефективності ДМП у визначених сферах повинні встановлюватись у правовому просторі держави та на регіональному рівні. Обґрунтування порогових рівнів та системи обмежень і визначення їхніх числових значень являє собою окреме дослідження і в даній публікації не розглядається.

Оцінювання поточного рівня ефективності ДМП може здійснюватися з використанням удосконаленого методу аналізу ієрархій за методикою, яку детально описано в [1, тт. 1–2]. Проведімо формалізацію задачі оцінювання з використанням методу причинно-наслідкових зв'язків (діаграма Ісікави) [3] (рис. 1).

Такий підхід дає змогу побудувати модель оцінювання ефективності ДМП у вигляді трирівневої ієрархії, де перший (вищий) рівень — мета оцінювання (оцінювання поточного рівня ефективності міграційної політики або на державному — $E_{рдмп}(t)$, — або на регіональному рівні — $E_{резмп}(t)$). На другому рівні знаходяться S сфер ($s = 1,4$), у яких ця мета досягається завдяки реалізації визначених цілей, а на третьому (нижньому) рівні — показники оцінювання ефективності реалізації ДМП у відповідних сферах Пцс, як це зображено на рис. 2.

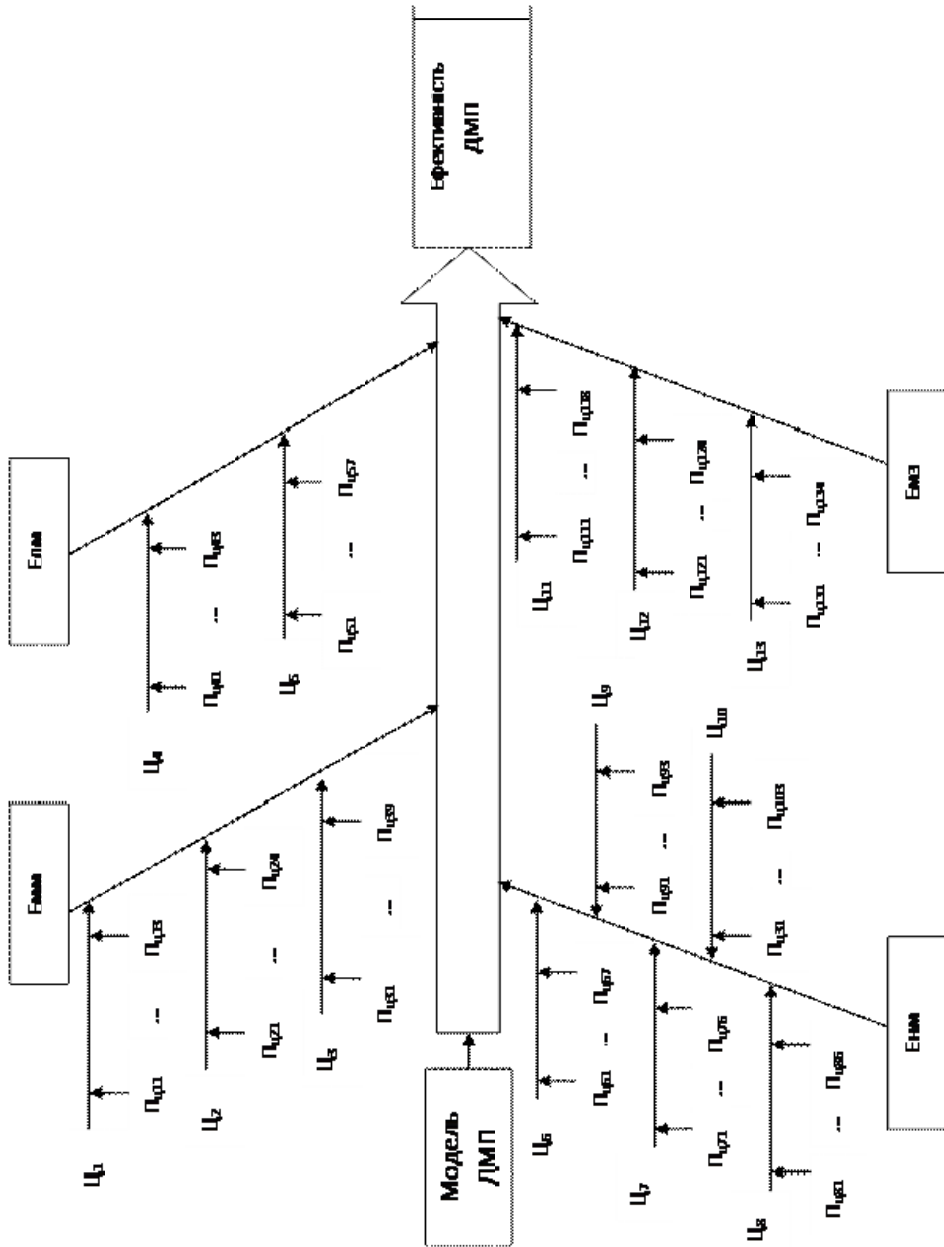

Рис. 1. Формалізація задачі оцінювання ефективності ДМПП методом Ісікави

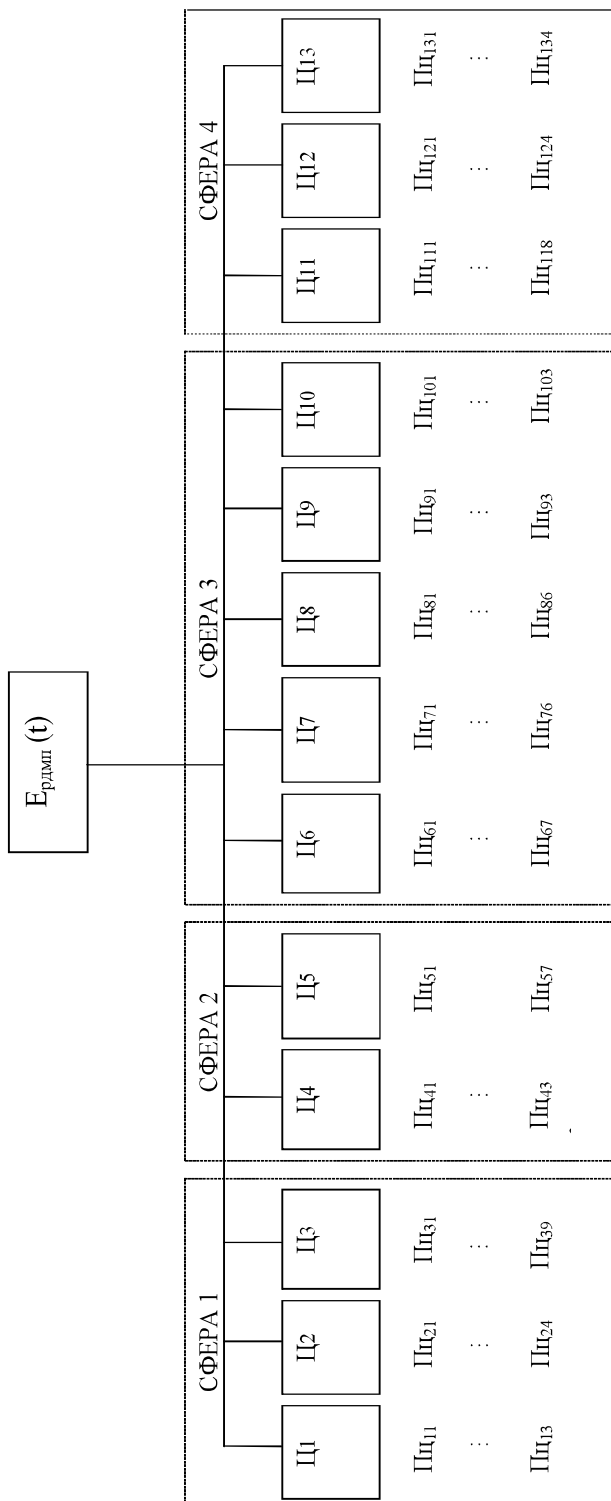

Рис. 2. Ієрархічна модель оцінювання ефективності міграційної політики на державному рівні

Якщо в трирівневій ієрархії використовуються показники, що описують ефективність міграційної політики на державному рівні, то результатом оцінювання буде ефективність міграційної політики на державному рівні, якщо використовуються показники міграційної політики на регіональному рівні (для різних регіонів ці показники будуть свої), то результатом оцінювання буде ефективність міграційної політики на відповідному регіональному рівні.

Запропонована модель дозволяє також прогнозувати ефективність міграційної політики на державному та регіональному рівні [детально процедури оцінювання та прогнозування описано в: [1, т. 1, с. 341–347, т. 2, с. 268–299].

Для автоматизації розрахунків оцінювання та прогнозування ефективності міграційної політики на державному та регіональному рівнях пропонується використовувати модель М7, що являє собою комп'ютерну технологію, яка інформаційно стикається з інформаційними технологіями головного та регіональних ситуаційних центрів управління згідно з вимогами Стратегії національної безпеки України [11].

Отримані за допомогою моделі М7 результати документуються та можуть відбиватися на екранах ситуаційних центрів для прийняття відповідних управлінських рішень. Гіпотетичний приклад віддзеркалення результатів оцінювання та реагування в системі забезпечення національної безпеки стосовно ефективності міграційної політики показано на рис. 3. У момент часу $t_{оц}$ було отримано поточний рівень ефективності ДМП $E_{роц}(t_{оц})$. Упровадження запропонованого експертами комплексу заходів, за їхніми оцінками, на момент часу $T_{пр}$ (глибина прогнозу, наприклад, один рік) підвищить рівень ефективності ДМП до значення $E_{пр}$.

Прогнозований приріст ефективності

$$\Delta E (T_{пр}) = E_{пр} (T_{пр}) - E_{роц} (t_{оц})$$

як результат упровадження запропонованого комплексу заходів Z_1 , кожен з яких оцінюється певною вартістю необхідних для його реалізації ресурсів, може бути співставлений із загальними витратами на весь комплекс заходів Wz_1 у системі координат «ефективність/вартість», тобто

$$\Delta E (T_{пр}) / Wz_1,$$

що являє собою один з основних критеріїв прийняття управлінських рішень в умовах обмеженості фінансових ресурсів, характерних для нинішнього економічного стану України. Це означає, що найкращим (оптимальним з економічної точки зору) буде той варіант комплексу заходів ДМП, у якого це співвідношення буде більшим.

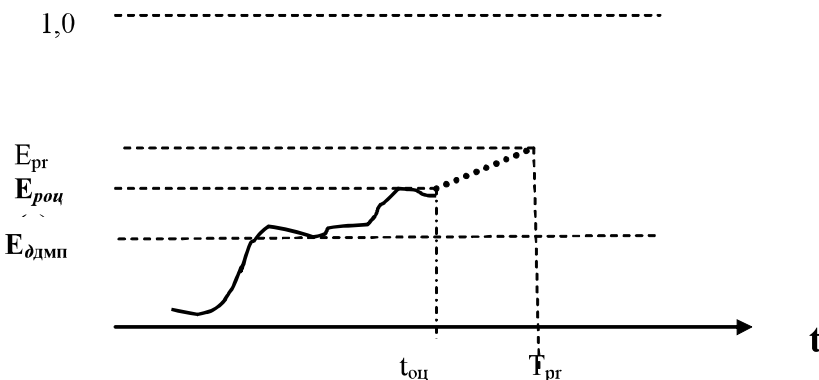

Рис. 3. Гіпотетичний приклад оцінювання ефективності ДМП

Якщо модель М7 не використовується, то обчислення $E_{рдмп}$ пропонується здійснювати за методикою, блок-схему якої наведено на рис. 4 [1, тт. 1–2].

МІГРАЦІЙНА МОДЕЛЬ УКРАЇНИ

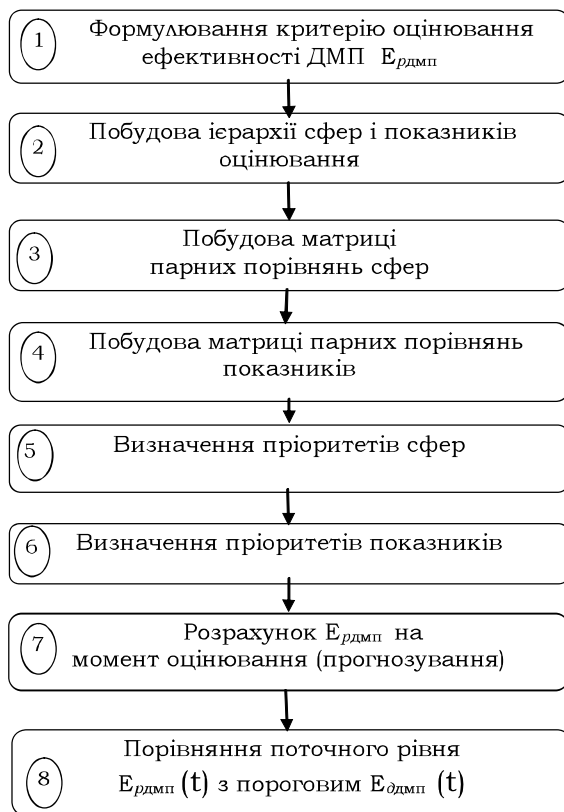

Рис. 4. Блок-схема методики оцінювання поточного рівня ефективності державної міграційної політики

Отже, розглянуті модель та методика формування цільової функції державного управління у сфері міграційної політики на державному та регіональному рівнях дають змогу оцінювати поточний рівень ефективності державної міграційної політики у вибраних сферах у межах від 0 до 1 і тим самим більш обґрунтовано готувати управлінські рішення щодо її реалізації в Україні та в окремих її областях в умовах децентралізації. Крім того, з'являється можливість більш раціонально використовувати ресурси, що виділяються державою для вирішення завдань міграційної політики, нейтралізації деструктивних чинників, що виникають у ході її реалізації, що буде позитивно впливати на забезпечення соціально-політичної стабільності в державі, стимулювати сталий соціально-економічний розвиток країни, сприяти уповільненню темпів депопуляції, забезпеченню потреб економіки в робочій силі на державному та регіональному рівнях.

Запропонована модель дозволяє також прогнозувати ефективність міграційної політики на державному та регіональному рівнях.

Список використаних джерел

1. Богданович В. Ю., Свида І. Ю., Скулиш Є. Д. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України: монографія: у 7 т. Київ: Наук.-видав. відділ НА СБ України, 2012. ––
- Т. 1. Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2012. 548 с.
- Т. 4. Воєнна безпека держави і шляхи її забезпечення / за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2012. 464 с.
2. Васильєв В. Т. Модель організаційно-функціонального механізму державного регулювання державної міграційної політики: наук. твір / Свідोцтво про реєстрацію авт. права на твір № 66315 від 30 черв. 2016 р.
3. Ісікава К. Японські методи управління якістю: [скороч. пер. с англ.] / за ред. А. В. Гличева. М.: Економіка, 1988. 214 с.
4. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України / затв. Указом Президента України від 14 берез. 2016 р. № 92/2016.
5. Малиновська О. Щодо нагальних проблем удосконалення міграційної політики держави: аналіт. записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/357/>.
6. Метод «Діаграма Ісікави». URL: <http://www.inventech.ru/pub/methods/metod-0019/>.
7. Мосьондз С. О. Державна міграційна політика в сучасній Україні (адмін.-прав. аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2003.
8. Олефір В. І. Державна міграційна політика України (орг.-прав. аспект): дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ України. Київ, 2005.
9. Пояснювальна записка до проекту Закону України "Про засади державної міграційної політики України", розробленого відповідно до п. 1 ч. Рішення Ради Національної безпеки і оборони України "Про напрями державної міграційної політики України та невідкладні заходи щодо підвищення її ефективності" від 15 черв. 2007 р., введеного в дію Указом Президента України від 20 лип. 2007 р. № 657/2007.
10. Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 р. (проект). URL: <http://civic.kmu.gov.ua>.
11. Стратегія національної безпеки України / затв. Указом Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015
12. Супруновський А. І. Проблеми формування міграційної політики України. URL: www.VuzLib.com.

Надійшла до редколегії 17.07.2017 р.

УДК 35.316

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Збираник Ю. В.,

*аспірант кафедри публічного управління та публічної служби,
Національна академія державного управління при Президентові України,
м. Київ*

Досліджено перспективи використання елементів комплексу маркетингу в цілому і маркетингових комунікацій зокрема в діяльності органів публічного управління України. Привернуто увагу до принципів відмінностей у діяльності органів влади і прибуткових організацій у контексті використання елементів маркетингу. Запропоновано загальну концепцію і принципи побудови плану маркетингових комунікацій у роботі органів публічного управління. Зроблено акцент на характеристиках плану та його складових елементів.

Ключові слова: публічне управління, планування, маркетинг, маркетингові комунікації, цільова аудиторія, реклама, зв'язки з громадськістю.